

- I. **Clarificări din partea Comisiei Europene** în ceea ce privește Directiva CSRD. **Întrebări și răspunsuri.**
- II. **Studiu:** Cum tratează companiile listate în Marea Britanie cerințele ESG. Mai mult de 3 sferturi dintre companii au obținut deja asigurare de sustenabilitate pentru anumite date ESG.
- III. Termenul de transpunere a Directivei CSRD a expirat la data de 6 iulie 2024. Până acum, 12 state au transpus Directiva, inclusiv România.
- IV. Analiză ICAEW: Cum să adopți o abordare pragmatică a Directivei CSRD.

*

* * *

I. Clarificări din partea Comisiei Europene în ceea ce privește Directiva CSRD.

Pe data de 7 August 2024, Comisia Europeană a publicat „Răspunsuri la întrebări frecvente”, în ceea ce privește Directiva CSRD. Documentul este disponibil [AICI](#) și aduce clarificări în ceea ce privește aria de aplicare a Directivei CSRD și implementării sale, precum și clarificări pentru primul set de standarde ESRS (acolo unde Comisia a considerat necesar).

Precizările **nu creează** obligații suplimentare de raportare, dar aduc niște clarificări pentru companiile care se pregătesc să raporteze conform Directivei.

Răspunsurile la „întrebări frecvente” includ solicitări de clarificări de la companii. Spre exemplu clarifică dacă companiile pot folosi mai degrabă „estimări” decât să colecteze efectiv date de pe lanțul de producție (de la furnizori și parteneri), în privința chestiunilor de sustenabilitate.

În documentul publicat, Comisia Europeană subliniază rolul **critic** al auditorilor și al asigurărilor de sustenabilitate. Auditorii au o poziționare unică pentru a oferi evaluări independente. Ei pot identifica datele care lipsesc și slăbiciunile care pot expune companiile la riscuri. În plus, auditorii pot oferi **asigurarea** că datele ESG sunt complete, corecte, de încredere și actuale, ceea ce este esențial, din perspectiva Directivei.

Răspunsurile la „întrebările frecvente” conțin următoarele informații:

- Un sumar al obligațiilor de raportare introduse prin Directivă, pentru a ajuta companiile să înțeleagă dacă trebuie să se supună obligațiilor de raportare și când;
- Clarificări asupra informațiilor de sustenabilitate care trebuie raportate (în declarațiile individuale și consolidate de sustenabilitate);

Spre exemplu:

- „Efortul rezonabil și lanțul de producție”.

Clarificările (Secțiunea III – Qu29) se referă la conceptul de „efort rezonabil” de raportare conform Directivei, atunci când o companie raportează estimează informații din lanțul de producție (în cazul în care nu raportează informații colectate efectiv din lanțul de producție). Clarificarea arată că aplicarea conceptului de „efort rezonabil” depinde de companie și face de asemenea distincția între raportările pe bază de „politici, acțiuni și ținte” și raportările pe bază de date. Comisia subliniază că firmele pot folosi **mai mult estimările în primii ani de raportare**, pe parcurs urmând ca numărul acestora să fie diminuat.

- Clarificări în ceea ce privește asigurările de sustenabilitate.

Comisia (Secțiunea V – Qu 77) confirmă că dacă o companie raportează informații de sustenabilitate voluntar, nu este necesară o asigurare de sustenabilitate.

Comisia (Secțiunea V – Qu 80) confirmă că opinia privind asigurarea de sustenabilitate trebuie să fie publicată în interiorul raportului de sustenabilitate. Deocamdată nu există un format standard al raportului de sustenabilitate, dar acesta trebuie transmis într-un format din care să poate fi extrase date, și datele din spatele datelor (metadate).

Secțiunea V ([paginile 38-41](#), întrebările 53-59) este dedicată aprobării auditorilor statutar și a companiilor de audit.

- Clarificările precizează că „atunci când auditorul statutar sau o companie de audit dorește să primească acreditarea de a oferi asigurări ale raportului de sustenabilitate, trebuie să respecte toate cerințele relevante din legea națională de transpunere a Directivei privind auditul, în ceea ce privește asigurările de sustenabilitate. Companiile de audit care nu oferă astfel de servicii, nu trebuie să respecte aceste cerințe.

- Pentru ca auditorii statutari să poată oferi asigurări de sustenabilitate, ei trebuie să fie aprobați, inclusiv să respecte cerințele suplimentare în ceea ce privește asigurările de sustenabilitate. Mai specific, auditorii statutari aprobați înainte de 1 Ianuarie 2024 (sau în curs de aprobare la acel moment) care vor să ofere asigurări de sustenabilitate, ei nu trebuie să respecte chiar toate cerințele, dar tot trebuie să demonstreze cunoștințele necesare prin procesul de educație continuă.
- Întrebarea 55 clarifică faptul dacă auditorii statutari aprobați înainte de 1 Ianuarie 2026 au o acreditare pe termen nedefinit în ceea ce privește asigurările de sustenabilitate și la ce cerințe trebuie să se raporteze pentru a fi aprobați.
- Întrebarea 56 se referă la clarificarea faptului dacă, auditorului statutar (sau cel în proces de pregătire), pentru evaluarea termenului de 3 ani de pregătire practică, va trebui să includă termenul de 8 luni de pregătire practică în domeniul asigurărilor de sustenabilitate sau dacă termenul se prelungește cu 8 luni. Clarificarea arată că dacă deja respectivii au încheiat stagiul de 3 ani de pregătire practică la momentul în care au solicitat aprobarea pentru a realiza asigurări de sustenabilitate, trebuie să urmeze încă un stagiul de 8 luni de pregătire practică în ceea ce privește asigurarea rapoartelor anuale consolidate de sustenabilitate (sau alte servicii legate de sustenabilitate).

În privința asigurării de sustenabilitate

- Dimensiunea.** Opinia de asigurare este bazată pe un angajament de răspundere **limitată** în ceea ce privește conformarea la obligațiile de raportare de sustenabilitate. Cel care oferă asigurarea este de așteptat să urmeze procedurile care să îi permită să ajungă la o concluzie că nu are motive să observe elemente care să îl facă să creadă că informațiile prezentate nu sunt raportate în mod corect în ceea ce privește aspectele materiale, în conformitate cu standardele ESRS.
- Standardele de asigurare.** Standardele membre pot aplica standarde naționale, proceduri și cerințe doar atâta timp cât Comisia Europeană nu a adoptat un standard internațional de audit care să acopere același subiect. De altfel, Comisia Europeană a solicitat CEAOB să dezvolte în 2024 ghiduri ne-obligatorii pentru auditori statutari și pentru alți auditori care oferă asigurări de sustenabilitate;

- iii) **Asigurarea „rezonabilă”, voluntară.** Atâta timp cât un angajament de asigurare rezonabilă oferă un nivel mai mare de încredere asupra raportărilor de sustenabilitate decât o asigurare „limitată”, Directiva CSRD nu interzice vreunei companii să solicite o asigurare „rezonabilă”, în mod voluntar, asupra unei părți sau integral asupra raportărilor de sustenabilitate. Decizia aparține **companiei** și nu celui care oferă asigurarea de sustenabilitate.

Toate precizările Comisiei, care deocamdată sunt în format de „schiță”, sunt disponibile [AICI](#), și nu includ pașii următori/indicii pentru când ar putea deveni finale și obligatorii.

*

* * *

- II. Studiu:** Cum tratează companiile listate în Marea Britanie cerințele ESG. Mai mult de 3 sferturi dintre companii au obținut deja asigurare de sustenabilitate pentru anumite date ESG.

Cererea pentru raportări ESG mai ample și de încredere este în creștere, arată cel mai recent studiu care evaluează companiile listate în Marea Britanie și parte a indicelui FTSE100. Studiul, [disponibil AICI](#), arată că, în contextul în care Directiva CSRD a devenit aplicabilă din 2024 (primele raportări din 2025), un număr tot mai mare de companii au obținut chiar și anterior asigurări de sustenabilitate, iar aceste asigurări sunt realizate, din ce în ce mai mult, de **auditorii care auditează și rapoartele financiare**. Studiul analizează raportările din 2023 ale companiilor listate în Marea Britanie, raportări ESG, web-site-urile companiilor și acolo unde este posibil, chiar asigurări ESG, și ca dinamică se raportează la orizontul 2021-2023.

Studiul arată că:

- a) **În 2023, mai mult de 3 sferturi dintre companiile analizate au obținut asigurări externe** pentru anumite date ESG. În 2023, 79% dintre companiile analizate au obținut asigurare de sustenabilitate (+4 puncte procentuale față de 2022), ceea ce arată, așa cum subliniază realizatorii studiului, că marea majoritate a companiilor mari au deja experiență în raportări și că înțeleg importanța de a oferi informație corectă auditorilor care realizează asigurarea de sustenabilitate

b) Același asigurător de sustenabilitate ca și auditorul.

Datele obținute de studiu arată că 47% dintre companiile care au obținut în 2023 o anumită asigurare a datelor ESG au folosit **același auditor** atât pentru situațiile financiare cât și pentru raportul de sustenabilitate. Dinamica consemnează o creștere de 14% față de 2022, iar autorii studiului estimează că tendința va continua, întrucât standardele ESRS se pliază pe cunoștințele și experiența auditorilor. Spre exemplu, standardul tematic ESRS G1 obligă prezentarea de informații privind riscurile asupra mediului, ceea ce, atunci când oferi asigurare, ar putea să însemne același tip de activitate ca și în cazul muncii realizate de auditor pentru auditul situațiilor financiare.

c) 37% dintre asigurările ESG sunt realizate de entități non BIG 4.

Studiul arată că 63% dintre companiile care au obținut asigurare ESG în 2023 au apelat la serviciile BIG4, în creștere de la 55% în anul 2022. Rezultatele sugerează că tot mai multe companii vor apela pe viitor la același auditor pentru realizarea asigurărilor de sustenabilitate, ca și în cazul situațiilor financiare;

d) Nu toate companiile publică în prezent simultan situațiile financiare și cele de sustenabilitate.

Datele arată că pentru 2023, rapoarte de asigurare de sustenabilitate au fost semnate și publicate în aceeași zi cu situațiile financiare în cazul a 52% dintre companii, cu alte cuvinte, destul de multe companii publică asigurări ale raportărilor de sustenabilitate/date ESG, **după publicarea raportului anual, în timp ce Directiva CSRD solicită publicarea raportului de sustenabilitate în cadrul Raportului Anual.**

e) Asigurarea limitată, majoritară. Asigurarea rezonabilă.

94% dintre asigurările de sustenabilitate realizate de companii în 2023 au fost angajamente de asigurare limitată (conform așteptărilor). 5% au fost asigurări „hibrid”, și o singură companie a avut raportul de asigurare de sustenabilitate în baza unei asigurări „rezonabile”.

Autorii studiului arată că „*asigurarea rezonabilă urmează o metodologie similară cu a auditului, ceea ce implică înțelegerea culturii companiei, identificarea riscurilor, testări detaliate, evaluarea probelor obținute și formarea unei opinii de asigurare*”.

Asigurarea rezonabilă este formulată **pozitiv**, spre exemplu „în opinia noastră, raportul este realizat corect, în toate aspectele materiale, în concordanță cu ...”

Asigurarea limitată urmează aceleași metode ca asigurarea rezonabilă, dar cu un nivel mai scăzut de asigurare, ceea ce înseamnă că procedurile aplicate sunt mai puțin cuprinzătoare. Acest tip de asigurare este formulat **negativ**, spre exemplu: „*nimic nu ne-a atras atenția...*”

*

* * *

III. Termenul de transpunere a Directivei CSRD a expirat la data de 6 iulie 2024. Până acum, 12 state au transpus Directiva (integral sau parțial)

Statele membre ale Uniunii Europene continuă să facă progrese în adoptarea Directivei. Totuși până la termenul limită din 6 iulie 2024, doar 12 state au transpus Directiva (integral sau parțial), alte 10 au propus modificările legislative și alte 2 state au parcurs etapa consultărilor.

Cele 6 state care fie nu au realizat consultările sau nu au modificat legislația sunt, la data de 31 iulie 2024: Austria, Belgia, Grecia, Malta, Portugalia și Islanda. În iulie, Germania și Cipru au publicat modificările legislative, în timp ce Croația a fost singurul stat care în iulie a adoptat legislația de transpunere a Directivei CSRD. Toate statele sunt așteptate ca în următoarele luni să recupereze întârzierea în transpunerea Directivei CSRD.

Harta transpunerii Directivei este disponibilă [AICI](#).

*

* * *

IV. Analiză ICAEW: Cum să adopți o abordare pragmatică a Directivei CSRD.

ICAEW a publicat analiza „Cum să adopți o abordare pragmatică a Directivei CSRD”. Analiza este disponibilă [AICI](#).

Analiza urmează mesei rotunde organizate de ICAEW: „Conformarea la CSRD: provocări, oportunități și impact global”, eveniment sprijinit de Directoratul General pentru Stabilitate Financiară, Servicii Financiare și Piețe de Capital al Comisiei Europene și de către EFRAG.

Statele care au transpus deja Directiva (printre care și România), au primit asigurări la eveniment că transpunerile sunt conforme cu prevederile Directivei. În transpunerea Directivei, oficialii Comisiei Europene au arătat că **preferința generală** în ceea ce privește asigurările de sustenabilitate a fost **pentru auditori** (și mai puțin pentru prestatori independenți de servicii).

În privința conformării la prevederile Directivei CSRD, ICAEW identifică pașii de urmat:

1. Companiile și consultanții lor ar trebui să consulte perspectiva Comisiei Europene în ceea ce privește răspunsurile la întrebările frecvente legate de CSRD ([aici](#)) și platforma de întrebări și răspunsuri legate de standardele de raportare de sustenabilitate ESRS ([aici](#)). Scopul este obținerea de interpretări și răspunsuri la întrebările privind implementarea tehnică.
2. Potrivit Directivei CSRD, companiile trebuie să facă raportările de sustenabilitate conform [standardelor ESRS](#), despre care EFRAG a elaborat deja ghiduri de implementare în ceea ce privește *[evaluarea materialității, lanțul de producție și punctele de date, cu note explicative](#)*.
3. Directiva CSRD mandatează Comisia să introducă [standarde de asigurare limitată](#) până la 1 Octombrie 2026 și să adopte standarde de asigurare rezonabilă până la 1 Octombrie 2028. Între timp, standardele membre aplică standardele naționale de asigurare.
4. Pentru perioada interimară până la introducerea standardelor, CEAOB (Comitetul European al Organismelor de Supraveghere a Auditului), lucrează la ghiduri de interpretare, în urma [consultărilor publice deja demarate](#).
5. Fundația IFRS și EFRAG [au emis deja ghiduri](#) în scopul alinierii între standardele emise de IFRS și standardele ESRS și au detaliat modul în care companiile pot integra amândouă seturile de standarde, în special cele legate de riscurile climatice.

*

* * *